

V Bruseli 9. novembra 2023
(OR. en)

15252/23

LIMITE

AGRI 697
AGRISTR 61
COH 82
SOC 754
EMPL 539
ENV 1273

POZNÁMKA

Od: Generálny sekretariát Rady
Komu: Osobitný výbor pre poľnohospodárstvo/Rada
Predmet: Závery Rady o Dlhodobej vízii pre vidiecke oblasti EÚ
– *schválenie*

V nadväznosti na potvrdenie delegácií, že voči pripojenému zneniu záverov Rady na uvedenú tému nevznesú námietky, sa v rámci zjednodušeného písomného postupu s lehotou do 9. novembra 2023 OVP vyzýva, aby tieto závery schválil bez akýchkoľvek zmien na zasadnutí 14. novembra 2023, a Rada sa vyzýva, aby ich rovnako schválila na svojom zasadnutí 20. novembra 2023.

Členské štáty sa so zreteľom na verejnú diskusiu na zasadnutí Rady 20. novembra 2023 vyzývajú, aby ešte vyzdvihli svoje priority a upozornili na svoje obavy v súvislosti s budúcim rozvojom vidieckych oblastí EÚ.

Rada Európskej únie,

PRIPOMÍNAJÚC články 39 a 174 Zmluvy o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ) a skutočnosť, že práca na dynamických, multifunkčných a prosperujúcich vidieckych oblastiach predstavuje dôležitý prvok komplexných stratégií EÚ a spoločný cieľ celej škály politík a politických nástrojov EÚ;

BERÚC NA VEDOMIE

- oznámenie Komisie (COM(2021) 0345) z 20. júna 2021 s názvom Dlhodobá vízia pre vidiecke oblasti EÚ: smerom k zabezpečeniu silnejších, prepojených, odolných a prosperujúcich vidieckych oblastí do roku 2040,
- uznesenie Európskeho parlamentu z 13. decembra 2022 (2021/2254(INI)) a stanoviská Európskeho výboru regiónov (2022/C 270/04) a Európskeho hospodárskeho a sociálneho výboru (2022/C 290/22) k Dlhodobej vízii pre vidiecke oblasti EÚ,
- správu z Konferencie vidieckeho paktu, ktorá sa konala v júni 2022 v Bruseli, a zriadenie koordinačnej skupiny pre vidiecky pakt,
- poznatky z Konferencie vidieckeho paktu, ktorá sa konala 3. a 4. mája 2023 v meste Uppsala (Švédsko), a
- výsledky a odporúčania fóra na vysokej úrovni, ktoré sa venovalo vidieckej politike, konkrétne formovaniu budúcnosti vidieckych oblastí a zorganizovalo ho španielske predsedníctvo a Európska komisia v Sigüenze (Španielsko) 27. až 29. septembra 2023;

ZDÔRAZŇUJÚC

- skutočnosť, že vidiecke oblasti prispievajú zásadným spôsobom k celkovej prosperite a hospodárskej sile EÚ a k zelenej a digitálnej transformácii, pričom zohrávajú kľúčovú úlohu v oblastiach, ako je výroba potravín, ochrana životného prostredia, opatrenia v oblasti klímy a podpora nášho kultúrneho dedičstva, fakt, že poľnohospodárstvo zohráva v tejto súvislosti nenahraditeľnú úlohu a je kľúčom pre hospodársku, sociálnu a územnú súdržnosť vidieckych oblastí, ako aj to, že mnohé vidiecke oblasti v EÚ čelia jedinečným výzvam, medzi ktoré patrí aj úbytok a starnutie obyvateľstva, rodové rozdiely, chudoba, obmedzená prepojenosť, nedostatočne rozvinutá infraštruktúra, nedostatok rôznych pracovných príležitostí a rozdiely v dostupnosti služieb a v prístupe k nim;

prijala tieto závery:

I. VÍZIA PRE VIDIECKE OBLASTI DO ROKU 2040

Rada

1. VÍTA oznámenie Európskej komisie o Dlhodobej vízii pre vidiecke oblasti EÚ, známej aj ako vízia pre vidiecke oblasti, celostný prístup a štruktúru štyroch dopĺňajúcich sa oblastí činnosti zameranej na dosiahnutie silnejších, prepojených, odolných a prosperujúcich vidieckych oblastí do roku 2040, ako aj súvisiaci akčný plán EÚ pre vidiek a vznik a rozvoj vidieckeho paktu;
2. v tejto súvislosti VYZÝVA Komisiu, členské štáty a regionálne orgány, aby sa zaoberali rozmanitými a mnohostrannými výzvami územného rozvoja, komplexnosťou vidieckych oblastí a sociálno-ekonomickými rozdielmi medzi vidieckymi a inými oblasťami, a žiada tvorcov politik na všetkých úrovniach riadenia, aby venovali osobitnú pozornosť vidieckym oblastiam s cieľom zlepšiť životné podmienky a bývanie na vidieku a podporiť prístup obyvateľov vidieka k základným službám;
3. ZDÔRAZŇUJE najmä rôznorodú povahu a osobitné potreby všetkých vidieckych oblastí, najmä najvzdialenejších regiónov, pobrežných komunít a riedko osídlených oblastí, ako aj oblastí, ktoré sú odľahlé alebo sú závažne a trvalo znevýhodnené prírodnými alebo demografickými podmienkami, napr. horské, ostrovné a najsevernejšie regióny s veľmi nízkou hustotou obyvateľstva;

4. **PODČIARKUJE**, že vyvážený a integrovaný územný rozvoj založený na prístupoch orientovaných na miestne potreby zodpovedá nedávno prijatej novej Územnej agende EÚ do roku 2030 a že je potrebné čo najlepšie využiť potenciál vidieckych oblastí na podporu ich hospodárskej diverzifikácie prostredníctvom nových odvetví priemyslu, digitálnych technológií a služieb, čím sa vytvoria kvalitné pracovné miesta a primeranejšie, rozmanitejšie a flexibilnejšie pracovné príležitosti, a to aj s ohľadom na osobitné potreby malých a stredných podnikov;
5. **UZNÁVA** dôležitú úlohu družstiev, ktoré prispievajú k environmentálnej, hospodárskej a sociálnej udržateľnosti vidieckych oblastí, poskytujú pracovné príležitosti a udržiavajú vidiecke oblasti živé a obývané;
6. v tejto súvislosti **ZDÔRAZŇUJE** význam investícií do rôznych sektorov vrátane poľnohospodárstva a potrebu štrukturálnych zmien v praxi s cieľom zachovať obývanosť a životaschopnosť vidieckych oblastí, podporovať inteligentný rozvoj a čo najlepšie využiť zelenú a digitálnu transformáciu, okrem iného riešením problematiky prevažujúceho vyľudňovania vidieckych oblastí, demografického úbytku a starnutia obyvateľstva, zabezpečovaním odbornej prípravy a iných podporných opatrení na rekvalifikáciu a zvyšovanie úrovne zručností obyvateľov, najmä pokiaľ ide o digitálne zručnosti a rozvoj vidieka;
7. v tomto ohľade **VÍTA** oznámenie Komisie o využívaní talentov v regiónoch Európy a **NABÁDA** európske, národné, regionálne a miestne orgány, aby riešili problém nízkej dostupnosti verejných služieb, mobility a infraštruktúry a aby využili všetky príležitosti, ktoré vo vidieckych oblastiach existujú, napríklad rozvíjali integrované stratégie miestneho rozvoja vedeného komunitou a zlepšili prístup k finančnej a technickej podpore a budovaniu kapacít na miestnej úrovni;
8. opätovne **VYZDVIHUJE** dôležitú úlohu miestnych akčných skupín v rámci iniciatívy LEADER a potrebu toho, aby sa pri vykonávaní ich stratégií miestneho rozvoja vedeného komunitou uplatňoval prístup zdola nahor;
9. **ZDÔRAZŇUJE**, že významné zapojenie občanov a organizácií z vidieckych oblastí je pre rozvoj miestnych stratégií prvoradé, avšak aktívna účasť verejnosti na všetkých úrovniach riadenia je takisto nevyhnutná na rozvoj opatrení na budovanie kapacít, prispôbených a integrovaných politických riešení orientovaných na miestne podmienky, vrátane viacerých zdrojov financovania a verejných investícií;

10. **PODČIARUJE** potrebu väčšej spolupráce medzi vidieckymi a mestskými oblasťami pri spravodlivej transformácii na klimaticky neutrálnu, udržateľnú a prosperujúcu EÚ, založenej na spravodlivých a vzájomne prospešných vzťahoch medzi vidiekom a mestami a na integrovaných rozvojových a investičných stratégiách; **UZNÁVA** úlohy „ukotvenia“ a „spádovej oblasti“, ktoré zohrávajú malé a stredné mestá pri dosahovaní vyváženejšieho územného rozvoja a v pomoci okolitým vidieckym oblastiam;
11. **ZDÔRAZŇUJE** potrebu zabezpečiť spravodlivú a inkluzívnu transformáciu na vidieckych územiach, pričom sa bude podporovať životaschopnosť vidieckeho hospodárstva a územná a sociálna súdržnosť a na nikoho a na žiadne miesto sa nezabudne;

II. AKČNÝ PLÁN EÚ PRE VIDIEK A VIDIECKY PAKT

12. **VÍTA** zavedenie akčného plánu EÚ pre vidiek, ktorý má pomôcť pri dosahovaní cieľov Dlhodobej vízie pre vidiecke oblasti EÚ do roku 2040;
13. **VYZÝVA** Komisiu, aby naďalej systematicky monitorovala vykonávanie akčného plánu EÚ pre vidiek a zabezpečila jeho pravidelnú aktualizáciu a nepretržitú a účinnú mobilizáciu všetkých príslušných politík EÚ;
14. **PODPORUJE** koncepciu overovania vplyvov na vidiecke oblasti, ktorú Komisia uplatňuje prostredníctvom posudzovania očakávaného dosahu hlavných iniciatív EÚ na vidiecke oblasti, a nabáda na podobné prístupy na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni s cieľom zabezpečiť koherentnosť, konzistentnosť a komplementaritu politík a nástrojov v oblastiach dôležitých pre vidiecke oblasti;
15. **ZDÔRAZŇUJE** potrebu posilniť koherentnosť a synergie medzi politikami a nástrojmi EÚ vrátane SPP a politikou súdržnosti a vybudovať prepojenia medzi orgánmi verejnej správy s cieľom riešiť problematiku hospodárskej, sociálnej a územnej súdržnosti vo vidieckych oblastiach, ako aj otázku vyludňovania a trendov súvisiacich s únikom mozgov. Zásada koherentnosti by sa mala pri dosahovaní spoločných cieľov rôznymi podpornými nástrojmi vzťahovať aj na administratívne a implementačné prvky;

16. ZDÔRAZŇUJE význam rozšírenia strediska EÚ pre monitorovanie vidieka a potrebu zlepšiť zber údajov a kvalitu štatistík týkajúcich sa vidieckych oblastí, vrátane údajov na úrovni obcí a údajov rozčlenených podľa pohlavia a iných typov funkčných oblastí, s cieľom zabezpečiť informácie pre navrhovanie a rozvoj príslušných vidieckych politík a opatrení založených na dôkazoch a zlepšiť účinné vykonávanie posúdení územného vplyvu bez toho, aby došlo k výraznému zvýšeniu administratívneho zaťaženia a nákladov;
17. VÍTA zriadenie platformy pre revitalizáciu vidieka a so záujmom očakáva, že Komisia dohotoví súbor nástrojov na možnosti financovania vidieckych oblastí zo zdrojov EÚ;
18. PODĹIARKUJE osobitný význam generačnej výmeny vo vidieckych oblastiach a v agropotravinárskom sektore a VYZÝVA členské štáty, aby aktívne podporovali mladých občanov na vidieku, a to aj uľahčením ich prístupu k financovaniu a pôde, poskytovaním rôznorodých a flexibilných príležitostí zamestnania, odbornej prípravy a vzdelávania a ich zapájaním do navrhovania politík a do miestnych rozhodovacích procesov;
19. VYZDVIHUJE potrebu posilniť verejné investície a poskytnúť finančné prostriedky EÚ a vnútroštátne finančné prostriedky, ktoré zlepšia pripojenie vo vidieckych oblastiach a prispievajú k digitálnej transformácii, čo je potrebné na to, aby malo obyvateľstvo prístup k novým príležitostiam vyžadujúcim si stabilnú sieť s veľmi vysokou kapacitou a prístupné širokopásmové pokrytie;
20. VÍTA hlavnú iniciatívu akčného plánu EÚ pre vidiek s názvom Vidiecke digitálne zajtrajšky a konštatuje, že je potrebné podporovať digitálne inovácie, dátovú infraštruktúru a získavanie digitálnych zručností s cieľom posilniť kompetencie potrebné na digitálnu transformáciu vidieckych oblastí;
21. UZNÁVA, že ženy predstavujú významný katalyzátor prosperity a sociálneho začlenenia vo vidieckych oblastiach, čelia však rôznym ďalším výzvam a potrebujú podporné opatrenia na lepšiu integráciu do trhu práce, využívanie existujúcich a vytváranie nových príležitostí, pokiaľ ide o zamestnanie a inováciu, a na účasť na rozhodovaní. V tejto súvislosti VÍTA začlenenie rodovej rovnosti ako prvku jedného zo špecifických cieľov novej SPP, čím sa podporuje rovnaká účasť žien v poľnohospodárstve a sociálno-ekonomický rozvoj vidieckych oblastí;

22. ZDÔRAZŇUJE zásadnú úlohu poľnohospodárstva, potravinárstva, lesného hospodárstva, rybolovu a akvakultúry a iných odvetví biohospodárstva vo vidieckom hospodárstve, to, že vytvárajú pracovné miesta, prinášajú inovácie a vyššie a diverzifikované príjmy pre miestne obyvateľstvo a zároveň sú zdrojom udržateľných a obnoviteľných surovín; a DOMNIEVA SA, že prioritou je ďalej zvyšovať odolnosť poľnohospodárstva, lesného hospodárstva a vidieka s cieľom čeliť demografickým, hospodárskym, klimatickým a environmentálnym výzvam; PODČIARKUJE adaptívne kapacity vidieckych oblastí, ktoré posilňujú odolnosť a znižujú zraniteľnosť voči zmene klímy;
23. v tejto súvislosti VÍTA opatrenia zamerané na zlepšenie územného plánovania, udržateľného a odolného poľnohospodárstva, ktoré zároveň podporujú potravinovú bezpečnosť, biodiverzitu, dostupnosť vody, zdravie pôdy, výrobu energie z obnoviteľných zdrojov, miestne hodnotové reťazce a kvalitné agropotravinárske výrobky;
24. ZDÔRAZŇUJE význam vykonávania dlhodobej vízie pre vidiecke oblasti v úzkej spolupráci s občanmi vidieka, zvýšenej podpory miestne orientovaného rozvoja a inovácie prostredníctvom inteligentných dedín, miestneho rozvoja vedeného komunitou a regionálneho rozvoja a podpory územných prístupov a iniciatív na miestnej úrovni, čo prispeje k tvorbe nových hospodárskych príležitostí a inovačných ekosystémov a k zlepšeniu základných služieb a infraštruktúry vo vidieckych oblastiach;
25. VYZÝVA všetky vnútroštátne a regionálne správne orgány, miestne orgány a všetky zainteresované strany a komunity, aby sa zapojili do vidieckeho paktu a prijali súvisiace záväzky a aby aktívne prispievali k cieľom stanoveným v oznámení o vízii pre vidiecke oblasti a k cieľom vidieckeho paktu;
26. v tejto súvislosti ZDÔRAZŇUJE, že vytváranie sietí v rámci vidieckeho paktu a sietí SPP a iných relevantných sietí súvisiacich so súdržnosťou môže zohrávať kľúčovú úlohu pri šírení a výmene informácií a výsledkov týkajúcich sa vízie pre vidiecke oblasti medzi zainteresovanými stranami na vidieku;
27. NABÁDA členské štáty, ktoré sa ešte nezapojili do vidieckeho paktu, aby tak urobili a navrhli holistické stratégie a akčné plány na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni, aby riešili výzvy, ktorým vidiecke oblasti čelia, a zlepšili príležitosti, ktoré ponúkajú;

III. ĎALŠIE KROKY

28. POZNAMENÁVA, že v budúcom financovaní vidieckych oblastí na úrovni EÚ a na vnútroštátnej, regionálnej a miestnej úrovni by sa mala náležite zohľadňovať kľúčová úloha, ktorú vidiecke oblasti zohrávajú pri riešení hospodárskych, environmentálnych a sociálnych výziev, pred ktorými stojí EÚ a jej členské štáty vrátane výziev spôsobených súčasnou geopolitickou situáciou;
29. UZNÁVA, že tak, ako sa uvádza vo vyhlásení z Granady, si súčasný geopolitický kontext vyžaduje väčšiu odolnosť a konkurencieschopnosť euroúijných vidieckych oblastí, zaistenie potravinovej bezpečnosti na úrovni EÚ a na celosvetovej úrovni v rámci otvorenej strategickej autonómie potravinových systémov Európskej únie a zníženie vonkajšej závislosti v kľúčových oblastiach, v ktorých si EÚ potrebuje vybudovať dostatočnú úroveň kapacít na zaručenie svojho hospodárskeho a sociálneho blahobytu, akou je aj udržateľné poľnohospodárstvo;
30. VÍTA hodnotenie, ktoré vykonala Komisia a ktoré sa týka opatrení vykonaných a naprogramovaných v režimoch podpory pre vidiecke oblasti financovaných EÚ a členskými štátmi v programovom období 2021 – 2027 v rámci SPP a fondov politiky súdržnosti;
31. ZDÔRAZŇUJE, že okrem politiky súdržnosti, spoločnej poľnohospodárskej politiky a národných plánov obnovy a odolnosti by sa mali zapojiť všetky príslušné politiky EÚ, ktoré posilňujú ich koherentnosť a synergie, a primeranými zdrojmi by mali prispievať na podporu vidieckych oblastí;
32. VYZÝVA Komisiu, aby vytvorila monitorovací nástroj na posudzovanie financovania EÚ podporujúceho vidiecke oblasti prostredníctvom všetkých príslušných politík a nástrojov EÚ; SÚHLASÍ s tým, aby sa na začiatku každého programového obdobia zaviedol postup na zabezpečenie komplementarity, koherentnosti a synergií medzi nimi, a to bez zvýšenia administratívneho zaťaženia a nákladov;

33. VYZDVIHUJE, že je dôležité prispôsobiť existujúce a budúce politiky a postupy rôznym skutočnostiam a potrebám malých vidieckych komunít, a VYZÝVA Európsku komisiu, členské štáty a regionálne a miestne orgány, aby zjednodušili postupy a požiadavky pre prijímateľov s obmedzenou administratívnou kapacitou s cieľom uľahčiť investície optimálnym čerpaním z rôznych unijných a vnútroštátnych zdrojov a využívaním finančných nástrojov;
34. VYZÝVA Komisiu, aby pri príprave nadchádzajúcej verejnej správy v prvom štvrtroku 2024 dôkladne zvažila názory spoluzákodarcov vrátane týchto záverov Rady a nelegislatívneho uznesenia Európskeho parlamentu z 13. decembra 2022, a UPOZORŇUJE na skutočnosť, že rokovania o uvedenej správe majú byť podkladom pre úvahy o príprave návrhov na ďalšie programové obdobie;
35. NABÁDA Komisiu, aby v tejto správe poskytla aktuálne informácie o priebežnom akčnom pláne EÚ pre vidiek a súbor úvah o prípadných usmerneniach pre posilnené podporné opatrenia a financovanie vidieckych oblastí a o ďalšom postupe, predostrela možnosti, ako zabezpečiť ďalšiu synergiu, konzistentnosť, koherentnosť a komplementaritu medzi politikami, ktoré majú vplyv na vidiecke oblasti a komunity alebo z ktorých majú vidiecke oblasti a komunity prospech, a ako posilniť správu na všetkých úrovniach, a možnosti cielenejšieho monitorovania Dlhodobej vízie pre vidiecke oblasti EÚ, ako aj hodnotiacich mechanizmov zakotvených v aktualizáciách akčného plánu EÚ pre vidiek a vo vidieckom pakte, a to bez zvýšenia administratívneho zaťaženia a nákladov;
36. VYZÝVA Komisiu, aby v nadväznosti na budúce preskúmanie tejto vízie pre vidiecke oblasti zvažila premenu tejto koncepcie na stratégiu EÚ pre vidiek s komplexným a pružným prístupom k riešeniu rôznych výziev a rozmanitosti vo vidieckych oblastiach EÚ a zároveň maximalizovala ich potenciál a príležitosti prostredníctvom súboru vhodných a relevantných ukazovateľov, pričom zohľadní zásady lepšej právnej regulácie a zjednodušenia;
37. VYZÝVA Komisiu, aby Rade pravidelne podávala správy o opatreniach, ktoré prijíma v súvislosti s týmito závermi.